

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžfk/31/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200226
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5017200226.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozef Milučkého a Mgr. Viliama Pohančeníka v právnej veci sťažovateľky: JUDr. Marína Gallová, Jilemnického 30, 036 01 Martin, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu: CERTIFIKOVANÁ INVESTIČNÁ A STAVEBNÁ SPOLOČNOSŤ, s.r.o., Dlhá 90, 010 09 Žilina, IČO: 31 615 422, zastúpená: Karkó s.r.o., advokátska kancelária, Sad na Studničkách 1029/32, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 342427/2017 zo dňa 6. apríla 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 31S/88/2017 zo dňa 18. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 31S/88/2017 zo dňa 18. apríla 2018 z a m i e t a.

Účastníkovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) zamietol žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 342427/2017 zo dňa 06.04.2017 a súčasne rozhodnutia Daňového úradu Žilina č. 104513380/2016 zo dňa 19.12.2016 a vrátenia veci Daňovému úradu Žilina na ďalšie konanie. Napadnutým rozhodnutím žalovaného bolo potvrdené rozhodnutie Daňového úradu Žilina č. 104513380/2016 zo dňa 19.12.2016, ktorým bol podľa § 68 ods. 6 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „daňový poriadok“) určený rozdiel v sume 16 000,- Eur na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2015 daňovému subjektu - žalobcovi.

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca ako správca konkurznej podstaty úpadcu spoločnosti CERTIFIKOVANÁ INVESTIČNÁ A STAVEBNÁ SPOLOČNOSŤ, s.r.o. prenajímal nehnuteľnosti (zapísané na LV č. XXX pre k.ú. L.) zahrnuté do konkurznej podstaty úpadcu neziskovej organizácie SENION, n.o. Nájomné žalobca fakturoval v zmysle dohody s nájomcom spolu s DPH, ktorú priznával v jednotlivých daňových priznaniach počínajúc začiatkom trvania nájomného pomeru. Nájomný vzťah medzi žalobcom a nájomcom (SENION, n.o.) bol založený nájomnou zmluvou zo dňa 01.06.2012. Rozhodnutia súdov (10Cbi/14/2012-57 zo dňa 23.07.2013 a 11Cb/25/2012-98 zo dňa 18.01.2013) posudzovali právnu stránku sporu o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu oddelenej podstaty majetku úpadcu (žalobcu) a sporu o vypratanie nehnuteľnosti.

3. Konštatoval, že z pohľadu zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“) bolo potrebné posudzovať skutkový stav tak, ako nastal. Predmetné nehnuteľnosti v posudzovanom období užíval nájomca SENION, n.o. a prenajímateľ (žalobca) prijímal protihodnotu za toto plnenie vrátane DPH. Služba nájmu bola poskytnutá a nájomca v dobrej viere užíval prenajaté nehnuteľnosti, aj keď súd následne rozhodol, že právny úkon (nájomná zmluva) je neplatný. V konkrétnom prípade nastala zdaniteľná transakcia, ktorá je predmetom dane podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona o DPH. Šlo o dodanie služby za protihodnotu, plnenie bolo uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá konala v postavení zdaniteľnej osoby, miesto dodania služby bolo v tuzemsku, čím vzniká štátu právo na daň. Vrátanie dane na základe vystaveného dobropisu by znamenalo, že poskytnutá služba zostala nezdanená. Daňová povinnosť na DPH nevzniká na základe zmluvy, ale na základe zákona o DPH. Poskytnutie služby na základe neplatného právneho úkonu nemá na vznik daňovej povinnosti význam. Nie je rozhodujúce či je zmluva platná alebo neplatná, ale rozhodujúce je, či išlo o plnenie, ktoré je zákonom považované za daňovo relevantné, teda, či zákon s takýmto plnením spája vznik daňovej povinnosti. Súd, ktoré vo svojich konaniach určili, že nájomná zmluva uzatvorená medzi žalobcom a nájomcom je neplatná, sa nezaoberali finančným vysporiadaním medzi zúčastnenými stranami, ani spôsobom, ako sa má finančné vysporiadanie uskutočniť. Okrem toho finančné vysporiadanie týchto osôb nie je predmetom DPH v zmysle § 2 ods. 1 zákona o DPH.

4. Podľa názoru správneho súdu správca dane postupoval v súlade so zákonom č. 222/2004 Z.z., keď neuznal žalobcovi nárok na odpočítanie DPH vo výške 16 000,- Eur vzťahujúci sa k vystavenému dobropisu č. 002 zo dňa 05.05.2015 pre odberateľa SENION, n.o., ktorým bolo dobropisované nájomné za mesiace 04/2012 až 03/2014. Žalobca týmto svojím postupom konal v rozpore s § 25 ods. 1 zákona o DPH, nakoľko nenastali dôvody na opravu základu dane podľa tohto zákonného ustanovenia. Z uvedených dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP.

5. O náhrade trov konania žalobcu krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný. Rovnako nepriznal náhradu trov ani žalovanému v zmysle § 168 SSP a contrario, pretože neboli splnené podmienky na túto náhradu (výnimočnosť situácie).

II.

Kasačná sťažnosť

6. Voči rozsudku Krajského súdu v Žiline podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, t.j. že správny súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo aby postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zrušil rozhodnutie žalovaného a súčasne prvostupňové rozhodnutie Daňového úradu Žilina a vec vrátil Daňovému úradu Žilina na ďalšie konanie. Súčasne požadoval v zmysle § 467 ods. 2 SSP úplnú náhradu

trov konania a trov právneho zastúpenia voči žalovanému pred krajským súdom ako aj pred kasačným súdom.

8. V dôvodoch kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že ako prenajímateľ prenajímal nehnuteľnosti zahrnuté do konkurznej podstaty úpadcu (fakturoval pravidelné nájomné s DPH). Toto prijaté nájomné však musel vydať vlastníčkovi predmetných nehnuteľností (MIGAREAL, s.r.o.), resp. nájomcovi po tom, ako bol neúspešný v konaní o vylúčenie prenajatých nehnuteľností zo súpisu práve so spoločnosťou MIGAREAL, s.r.o. Vystavené faktúry za neoprávnene prijaté nájomné v zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH dobropisoval a podal daňové priznanie, v ktorom uplatnil nárok na odpočet DPH z predmetného zrušeného nájmu (t.j. uplatnil odpočet toho istého DPH, ktoré predtým priznal z jednotlivého fakturovaného nájomného), pričom tento odpočet daňový úrad práve napádanými rozhodnutiami neuznal z dôvodu, že podľa daňového úradu zdaniteľné plnenie (nájom) nastalo a neplatnosť nájomného vzťahu na tomto nič nezmenila.

9. Sťažovateľ konštatoval, keď nájomca zaplatil nájomné vo výške spolu 96 000,- Eur (z toho 16 000,- Eur tvorila DPH), tak sťažovateľ musel tých istých 96 000,- Eur nájomcovi vrátiť potom ako sa ukázalo (na základe súdneho rozhodnutia), že sťažovateľ nehnuteľnosti nájomcovi prenajať nemohol (v danom prípade ich sťažovateľ uhradil priamo SKP spol. MIGAREAL, s.r.o., nakoľko sa tak s nájomcom a SKP spol. MIGAREAL, s.r.o. dohodol). Sťažovateľ si nemohol len tak „nechať“ nájomcových 16 000,- Eur aby nimi zaplatil DPH za plnenie, ktoré v skutočnosti neposkytol. Mal za to, že uvedené je jednoznačné, logické, majúce svoju oporu ako v zákonom predpise (§ 25 ods. 1 zákona o DPH) tak aj v denno-dennej hospodárskej realite. Ak by mali totiž daňové úrady v danom prípade pravdu, tak by sťažovateľ musel na strane jednej vrátiť nájomcovi celé prijaté plnenie (96 000,- Eur) a na strane druhej zo svojich vlastných prostriedkov (v danom prípade prostriedkov veriteľov tvoriacich konkurznú podstatu) zaplatiť štátu DPH z neexistujúceho plnenia.

10. Sťažovateľ považoval úvahy súdu za právne nesprávne. Pokiaľ bola nájomná zmluva medzi sťažovateľom a nájomcom (SENION, n.o.) neplatná z dôvodu, že sťažovateľ nebol oprávnený vec prenajímať (ale oprávneným na užívanie veci a danie na užívanie inému bol iný subjekt - MIGAREAL, s.r.o.), tak to samozrejme znamená, že sťažovateľ musel prijaté nájomné nájomcovi vrátiť. Iný postup možný nie je. Tvrdil, že strany sú si vzájomne povinné vydať plnenie v prípade zistenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu, na základe ktorého bolo pôvodne plnenie poskytované (§ 451, § 457, § 494 Občianskeho zákonníka, § 394 Obchodný zákonník). Uviedol, že zákon spája povinnosť priznať a zaplatiť DPH iba z platne realizovaného plnenia. Plnenie, ktoré bolo realizované na základe neexistujúceho právneho vzťahu (na základe neplatného právneho úkonu) sa musí vrátiť a teda nepodlieha ani DPH.

11. Podľa názoru sťažovateľa, ak by mali daňové úrady a krajský súd pravdu, tak by musela byť z plnenia podľa každej neplatnej zmluvy zaplatená DPH (bez ohľadu na to, že obchod by sa v skutočnosti nezrealizoval), čo sa však zjavne nedeje v bežnej hospodárskej realite, pretože daňové subjekty platia dane zo zrealizovaných obchodov a príjmov a nie z nezrealizovaných.

12. Sťažovateľ tvrdí, že nesúhlasí s názorom súdu, že vrátenie neoprávneného plnenia nájmu nepodlieha DPH. Táto úvaha súdu nie je nijakým spôsobom relevantná k pointe veci. Sťažovateľ riadne priznával DPH v daňových priznaniach za jednotlivé mesiace inkasovania nájmu od nájomcu a na tejto skutočnosti by sa vôbec nič nezmenilo, ak by súdy nerozhodli, že predmet nájmu nemohol prenajať. Týmto momentom musel sťažovateľ prijaté nájomné vrátiť a súčasne musel zrušiť neoprávnene vystavené faktúry za nájom a rovnako tak „zrušiť“ daňové priznania, ktorými pôvodne DPH štátu priznal. Ak by tak neurobil, tak by voči štátu zostalo priznané DPH z nájomného, ktoré však sťažovateľ neprijal ale musel nájomcovi vrátiť.

13. Podľa názoru sťažovateľa je rozhodnutie súdu arbitrárne, nepreskúmateľné a nezákonné, pretože vôbec nerieši prejednávajúcu vec v jej skutočne existujúcich právnych a skutkových súvislostiach.

14. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s § 449 ods. 1 SSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 445 SSP preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

16. Najvyšší súd SR ako príslušný súd podľa § 11 písm. g/ SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

17. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu z hľadiska posúdenia, či vec bola správne právne posúdená z dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti.

18. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že správca dane vykonal u sťažovateľa daňovú kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie máj 2015, o výsledku ktorej vyhotovil Protokol č. 103499382/2016 zo dňa 13.07.2016 (ďalej len „protokol“), ktorý bol sťažovateľovi doručený dňa 19.07.2016 spolu s výzvou na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole. Na základe výsledkov kontroly vydal Daňový úrad Žilina rozhodnutie číslo: 104513380/2016 zo dňa 19.12.2016, ktorým vyrubil sťažovateľovi rozdiel dane z pridanej hodnoty v sume 16 000,- Eur za zdaňovacie obdobie máj 2015.

19. V daňovom priznaní k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2015 si sťažovateľ uplatnil nadmerný odpočet vo výške 16 000,- Eur, ktorý vznikol z toho dôvodu, že sťažovateľ deklaroval v podanom daňovom priznaní za kontrolované zdaňovacie obdobie opravu základu dane - zníženie základu dane podľa § 25 ods. 1 až 3 zákona o DPH vo výške 80 000,- Eur a k tomu príslušnú daň vo výške 16 000,- Eur. Opravu základu dane vykázal sťažovateľ na základe vystaveného dobropisu č. 002 zo dňa 05.05.2015 pre odberateľa SENION, n.o., ktorým bolo dobropisované nájomné za mesiace apríl 2012 až marec 2014 na základe zmluvy o nájme zo dňa 01.06.2012. Sťažovateľ oprávnenosť vystavenia dobropisu odôvodnil tým, že v skutočnosti neposkytol službu (prenájom), z ktorého predtým priznal DPH.

20. Bolo nesporné, že nehnuteľnosti v posudzovanom období užíval nájomca SENION, n.o. a sťažovateľ prijímal protihodnotu za toto plnenie vrátane DPH. Služba nájmu bola poskytovaná a nájomca užíval prenajaté nehnuteľnosti, aj keď súd následne rozhodol, že právny úkon (nájomná zmluva) je neplatný. V dôsledku súdnych rozhodnutí vznikla sťažovateľovi povinnosť vrátiť plnenie, nakoľko ho prijal protiprávne.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

21. Podľa § 2 písm. a/ Daňového poriadku na účely tohto zákona sa rozumie správou daní postup súvisiaci so správnym zistením dane a zabezpečením úhrady dane a ďalšie činnosti podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov.

22. Podľa § 3 ods. 1 Daňového poriadku pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

23. Podľa § 3 ods. 2 Daňového poriadku správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a

povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne určeniu a vyrubeniu dane.

24. Podľa § 3 ods. 3 Daňového poriadku správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo.

25. Podľa § 24 ods. 1 Daňového poriadku daňový subjekt preukazuje

- a) skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v daňovom priznaní alebo iných podaniach, ktoré je povinný podávať podľa osobitných predpisov,
- b) skutočnosti, na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňovej kontroly alebo daňového konania,
- c) vierohodnosť, správnosť a úplnosť evidencií a záznamov, ktoré je povinný viesť.

26. Podľa § 24 ods. 2 Daňového poriadku správca dane vedie dokazovanie, pričom dbá, aby skutočnosti nevyhnutné na účely správy daní boli zistené čo najúplnejšie a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

27. Podľa § 44 ods. 1 Daňového poriadku daňovou kontrolou správca dane zisťuje alebo preveruje skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo dodržiavanie ustanovení osobitných predpisov. Daňová kontrola sa vykonáva v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný na dosiahnutie jej účelu.

28. Podľa § 68 ods. 6 Daňového poriadku správca dane po vykonaní daňovej kontroly v rozhodnutí určí rozdiel v sume, ktorú mal daňový subjekt podľa osobitných predpisov vykázat', alebo na ktorú si uplatnil nárok podľa osobitných predpisov.

29. Podľa § 74 ods. 4 vety prvej Daňového poriadku odvolací orgán napadnuté rozhodnutie v odôvodnených prípadoch zmení alebo zruší, inak napadnuté rozhodnutie potvrdí.

30. Podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona o DPH predmetom dane je poskytnutie služby (ďalej len „dodanie služby“) za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby

31. Podľa § 9 ods. 1 písm. b/ zákona o DPH dodaním služby je každé plnenie, ktoré nie je dodaním tovaru podľa § 8, vrátane poskytnutia práva užívať hmotný majetok.

32. Podľa § 19 ods. 2 zákona o DPH daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby.

33. Podľa § 19 ods. 3 prvá veta zákona o DPH ak sa dodanie tovaru alebo služby uskutočňuje čiastkovo alebo opakovane, považuje sa tovar alebo služba za dodanú najneskôr posledným dňom obdobia, na ktoré sa platba za opakovane alebo čiastkovo dodávaný tovar alebo službu vzťahuje s výnimkou podľa písmen a/ až e/.

34. Podľa § 25 ods. 1 zákona o DPH základ dane pri dodaní tovaru alebo služby a pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu sa opraví

- a) pri úplnom alebo čiastočnom zrušení dodávky tovaru alebo služby a pri úplnom alebo čiastočnom vrátení dodávky tovaru,
- b) pri znížení ceny tovaru alebo služby po vzniku daňovej povinnosti,
- c) pri zvýšení ceny tovaru alebo služby.

35. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených

týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

36. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

37. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

38. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

39. Podstatou kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu bola otázka, či v danom prípade, ak služba bola poskytnutá a nastalo prijatie protihodnoty ale následne bola nájomná zmluva vyhlásená za neplatnú, vzniklo štátu právo na daň.

40. Ustanovenie § 25 zákona o DPH v súlade s čl. 11 C šiestej smernice vymedzuje, v akých prípadoch vzniká povinnosť opraviť základ dane pri dodaní tovaru alebo služby a pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu. Povinnosť opraviť základ dane pri dodaní tovaru alebo služby a pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu vzniká z dôvodu úplného alebo čiastočného zrušenia dodávky tovaru alebo služby a tiež úplného alebo čiastočného vrátenia dodávky tovaru (napr. odberateľ vrátil časť zásielky tovaru, lebo nevyhovovala objednaným podmienkam). Ďalším dôvodom na opravu základu dane je dodatočné zníženie ceny tovaru alebo služby (po vzniku daňovej povinnosti). Aj pri zvýšení alebo znížení ceny tovaru alebo služby vzniká povinnosť opraviť základ dane. Pri nadobudnutí tovaru, ktorý podlieha spotrebnej dani, sa základ dane zníži o spotrebnú daň, ktorú nadobúdateľ zaplatil v štáte odoslania alebo prepravy, ak mu tento štát túto daň vráti.

41. Kasačný súd rovnako ako krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ v kontrolovanom zdaňovacom období máj 2015 vystavením dobropisu č. 002 zo dňa 05.05.2015 pre odberateľa SENION, n.o., ktorým bolo dobropisované nájomné za mesiace apríl 2012 až marec 2014 na základe zmluvy o nájme zo dňa 01.06.2012, porušil § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, nakoľko nenastali dôvody na opravu základu dane podľa citovaného ustanovenia. Sťažovateľ na základe nájomnej zmluvy zo dňa 01.06.2012 prenajímal nájomcovi SENION, n.o. v zmluve vymedzené nehnuteľnosti za protihodnotu, t.j. poskytoval mu službu, ktorá je v zmysle § 2 ods.1 písm. b/ zákona o DPH predmetom dane. Je teda zrejmé, že služba bola opakovane poskytovaná za protihodnotu.

42. Z vyššie cit. ust. § 25 ods. 1 zákona vyplýva, že základ dane sa opraví pri úplnom alebo čiastočnom zrušení dodávky služby alebo pri znížení ceny služby po vzniku daňovej povinnosti alebo pri zvýšení ceny služby. U sťažovateľa však nenastal ani jeden z uvedených prípadov.

43. Služba bola v období od 01.04.2012 do 31.03.2014 nájomcovi opakovane poskytovaná, pričom nedošlo k zrušeniu dodávok služieb. Nedošlo ani k zníženiu ceny služby po vzniku daňovej povinnosti, ani k jej zvýšeniu. Preto sťažovateľ nebol oprávnený vo svojom prípade aplikovať ustanovenie § 25 ods.

1 zákona o DPH.

44. Služba nájmu bola poskytovaná, nájomca užíval prenajaté nehnuteľnosti, aj keď súd následne rozhodol, že právny úkon (nájomná zmluva) je neplatný. V uvedenom prípade nastala zdaniteľná transakcia, ktorá je predmetom dane podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona o DPH. Jednalo sa o dodanie služby za protihodnotu, plnenie bolo uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá konala v postavení zdaniteľnej osoby, miesto dodania služby bolo v tuzemsku.

45. Ak bola služba poskytnutá, čo v tomto prípade nastalo a zároveň nastalo aj prijatie protihodnoty, vzniká štátu právo na daň. Vrátenie dane na základe vystaveného dobropisu by znamenalo, že poskytnutá služba by zostala nezdanená.

46. Daňová povinnosť na DPH nevzniká na základe zmluvy ale na základe zákona o DPH a poskytnutie služby na základe neplatného právneho úkonu nemá na vznik daňovej povinnosti význam. Rozhodujúce je, či išlo o zdaniteľné plnenie, ktoré je predmetom dane, a teda, či zákon o DPH s takýmto plnením spája vznik daňovej povinnosti.

47. Po preskúmaní kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že kasačná sťažnosť nebola dôvodná.

48. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia, pretože krajský súd sa v rozhodnutí riadne so všetkými vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

49. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ust. § 167 ods. 1 SSP a § 175 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi ich náhradu nepriznal z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

50. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný